

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, соціальної роботи та педагогіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
О.В. Ляшко
О.В. Ляшко
2020

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ”**

освітній рівень	Доктор філософії
галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
спеціальність (спеціалізація)	281 Публічне управління та адміністрування
освітня програма	Публічне управління та адміністрування
тип дисципліни	Обов'язкова

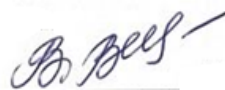
Київ – 2020 рік

Розробник: Виногорова Вікторія Євгенівна, завідувач кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, кандидат педагогічних наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки

Протокол №1 від 17.09.2020 року

Завідувач кафедри психології,
соціальної роботи та педагогіки

В.Є. Виногорова

Погоджено:
Гарант освітньої програми

С.О.Кравченко

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	3	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	90		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	1	Лекції:	16	8
Семестр:	2	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	2	Семінарські заняття:	14	4
самостійна робота:	4	Самостійна робота:	60	78
Форма підсумкового контролю:	залік	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: kaf_psp@tnu.edu.ua.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Філософія Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи	Основи публічного управління та адміністрування Політика в публічному управлінні Механізми державного управління у окремих сферах і галузях суспільного життя Інновації в публічному управлінні Реформи держави та суспільства Право в публічному управлінні Практика прийняття управлінських рішень

Мета вивчення дисципліни:

розкрити систему вищої освіти в Україні та основи організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, сприяти на цій основі формуванню загальної психолого-педагогічної культури та компетентності студентів, їх готовності до майбутнього кваліфікованого професійно-педагогічного спілкування

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 9. Знання та розуміння структури вищої освіти в Україні.

ПРН 10. Знання та вміння використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти.

ПРН 11. Знання специфіки науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

ПРН 12. Знання та вміння використовувати сучасні засоби і технології організації на здійснення освітнього процесу.

ПРН 13. Знання та вміння використовувати різні аспекти виховної роботи зі

студентами та інноваційні методи навчання.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ЗК9. Комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.				

Зміст навчальної дисципліни

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Педагогіка вищої школи, її предмет і завдання

Сучасні пріоритети вищої освіти та завдання психолого-педагогічної науки і практики. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у ХХІ столітті. Предмет і основні категорії педагогіки та психології вищої школи. Завдання педагогіки та психології вищої школи.

Тема 2. Психологічна характеристика студентського віку

Психологічна характеристика студентства. Студентський вік визначається як «золота пора людини» (Б. Ананьєв). «Я-концепція» майбутнього фахівця. Ієрархія потреб студентів. Суперечливості та кризи студентського віку. Форми адаптації студентів до навчання у закладі вищої освіти.

Тема 3. Професійне становлення особистості студента

Заклад вищої освіти – один із провідних чинників соціалізації особистості студента як майбутнього фахівця. Навчально-професійна діяльність як провідна в студентському віці. Професіоналізація особистості студента як новоутворення студентського віку. Розвиток мислення студентів. Формування позитивної «Я-концепції» майбутнього фахівця. Фахова компетентність як показник психологічної готовності студента до професійної діяльності. Роль самовиховання в професійному зростанні студента.

Тема 4. Психологія студентської групи

Психологічні особливості студентської групи та її структура. Розвиток студентської групи. Міжособистісні стосунки у студентській групі. Керівництва та лідерства у групі.

Тема 5. Структура і функції педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Структура педагогічної діяльності викладача вищої школи. Вимоги до професійної діяльності викладача вищої школи: знання, уміння. Сучасні технології вищої школи та їх значення для взаємодії викладач-студент-викладач. Наукова і викладацька творчість в діяльності педагога вищої школи.

Тема 6. Форми і методи організації навчального процесу у вищій школі.

Класифікація форм навчання. Види і методика проведення лекційних, семінарських, практичних, тренінгових занять. Класифікація методів навчання студентів. Поняття «активні методи навчання» та «активне навчання».

Тема 7. Психолого-педагогічні засади управління освітнім процесом у вищій школі

Необхідність управління у сфері освіти та його особливості. Види і функції педагогічного управління. Психологічний аналіз процесу управління у сфері вищої освіти. *Вимоги до організації самостійної роботи* студентів. Функції педагогічного контролю та оцінки. Основні вимоги до педагогічного контролю та оцінки.

Тема 8. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи

Педагогічний професіоналізм діяльності викладача. Педагогічні здібності викладача вищої школи. Педагогічна майстерність і творчість викладача. Професіоналізм особистості викладача. Авторитет викладача. Синдром професійного вигорання та його запобігання у викладачів.

6
3. Структура навчальної дисципліни
 (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/л аб.	се м.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Педагогіка вищої школи, її предмет і завдання	6	2		1	4
Тема 2. Психологічна характеристика студентського віку	8	2		1	6
Тема 3. Професійне становлення особистості студента	8	2		2	2
Тема 4. Психологія студентської групи	8	2		2	4
Тема 5. Структура і функції педагогічної діяльності викладача вищої школи.	16	2		2	10
Тема 6. Форми і методи організації навчального процесу у вищій школі.	14	2		2	12
Тема 7. Психолого-педагогічні засади управління освітнім процесом у вищій школі	16	2		2	14
Тема 8. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи	14	2		2	8
Залік				2	
Усього годин	90	16		14	60

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/л аб.	се м.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Педагогіка вищої школи, її предмет і завдання	6	2			4
Тема 2. Психологічна характеристика студентського віку	8	2			6
Тема 3. Професійне становлення особистості студента	8			2	6
Тема 4. Психологія студентської групи	8				8
Тема 5. Структура і функції педагогічної діяльності викладача вищої школи.	16			2	14
Тема 6. Форми і методи організації навчального процесу у вищій школі.	14	2			12
Тема 7. Психолого-педагогічні засади управління освітнім процесом у вищій школі	16	2			14
Тема 8. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи	14				14
Залік				2	
Усього годин	90	8		4	78

4. Організація самостійної роботи аспірантів

4.1. Підготовка до семінарських занять

Семінарське заняття 1. Педагогіка вищої школи, її предмет і завдання

План

1. Чим спричинена криза сучасної вищої освіти, які її ознаки? Які основні напрями її реформування?
2. Яка роль психолого-педагогічної науки і практики у розв'язанні проблем і реформуванні вищої освіти?
3. У чому полягає суть компетентнісного підходу у вищій освіті? Якими ключовими компетентностями потрібно оволодіти в XXI столітті?
4. Які основні теоретичні та практичні завдання має педагогіка у вищій школі?
5. Пояснити, як нові принципи «Єдність афекту та інтелекту» (В. Зінченко), «Від діяльності до особистості» (С. Смирнов) пов'язані з реформуванням сучасної вищої освіти.

Література:

- 1) Основна і додаткова література до кожної теми представлена в кінці програми.
- 2) Статті у фахових журналах та електронних ресурсах (за вибором студентів)

Семінарське заняття 2. Психологічна характеристика студентського віку

План

1. Якими чинниками зумовлені особливості сучасного студентства в Україні?
2. Які особливості юнацького віку є визначальними для професійного становлення та особистісного зростання студентів?
3. Де і в чому шукати джерела розвитку студента? Доведіть, що істинний розвиток особистості студента – це насамперед саморозвиток, самовиховання.
4. З якими суперечностями, проблемами і кризами зустрічається студент у період навчання в закладі вищої освіти? Як йому можна допомогти їх розв'язати?
5. Чому студентський період життя людини вчені називають «золотою порою життя людини» і доленосним, а його закінчення – періодом «сходження людини до вершин творчості»?

Література:

- 1) Основна і додаткова література до кожної теми представлена в кінці програми.
- 2) Статті у фахових журналах та електронних ресурсах (за вибором студентів)

Семінарське заняття 3. Професійне становлення особистості студента

План

1. В яких напрямках відбувається розвиток особистості студента як майбутнього фахівця? Назвати основні вектори професіоналізації особистості як новоутворення студентського віку.
2. Чому навчання у закладі вищої освіти є одним із провідних чинників соціалізації особистості студента? Які її джерела і механізми?
3. Які складники фахової компетентності сучасного фахівця з вищою освітою та які передумови її формування у процесі навчання?
4. Яка роль «Я-концепції» студента в його професійному становленні та особистісному зростанні? Місце самовиховання і самовдосконалення в професійному становленні студента.
5. Доведіть, що професійне становлення студента можна розглядати як зростання його особистості. Охарактеризуйте показники професійної зрілості студента.

Література:

- 1) Основна і додаткова література до кожної теми представлена в кінці програми.
- 2) Статті у фахових журналах та електронних ресурсах (за вибором студентів)

Семінарське заняття 4. Психологія студентської групи

План

- 1) Які ознаки студентської групи як соціальної спільноти, що розвивається? Довести, що спілкування та спільна діяльність у студентській групі є джерелом становлення колективних взаємин.
- 2) Які соціально-психологічні явища мають місце у студентській групі та як вони впливають на професійне становлення та особистісне зростання майбутнього фахівця?
- 3) Яка структура взаємин у студентській групі? Яка роль лідера і керівника групи в її функціонуванні?
- 4) Обирати чи призначати керівника студентської академічної групи: позиція «за» і «проти»?
- 5) Які соціально-психологічні особливості студентського самоврядування в сучасних умовах? Яка роль куратора студентської академічної групи в її становленні, розвитку і функціонуванні?
- 6) Охарактеризуйте рівень розвитку академічної групи, в якій ви навчаєтеся. Які чинники впливають на її розвиток і функціонування?

Література:

- 1) Основна і додаткова література до кожної теми представлена в кінці програми.
- 2) Статті у фахових журналах та електронних ресурсах (за вибором студентів)

Семінарське заняття 5. Структура і функції педагогічної діяльності викладача вищої школи.

План

- 1) Визначити структуру педагогічної діяльності викладача вищої школи?
- 2) Описати, які є вимоги до професійної діяльності викладача вищої школи?
- 3) Які знання та уміння необхідні для професійної діяльності викладача вищої школи?
- 4) Які існують сучасні технології вищої школи?
- 5) Яке значення сучасних технологій для взаємодії викладач-студент-викладач?
- 6) Приклад застосування наукової і викладацької творчості в діяльності педагога вищої школи.

Література:

- 1) Основна і додаткова література до кожної теми представлена в кінці програми.
- 2) Статті у фахових журналах та електронних ресурсах (за вибором студентів)

Семінарське заняття 6. **Форми і методи організації навчального процесу у вищій школі.**

План

- 1) Які існують класифікації форм навчання?
- 2) Які існують види та методи проведення лекційних, семінарських, практичних, тренінгових занять?
- 3) Які існують класифікація методів навчання студентів?
- 4) Що означає поняття «активні методи навчання»?
- 5) Розкрийте поняття «активне навчання».

Література:

- 3) Основна і додаткова література до кожної теми представлена в кінці програми.
- 4) Статті у фахових журналах та електронних ресурсах (за вибором студентів)

Семінарське заняття 7. **Психолого-педагогічні засади управління освітнім процесом у вищій школі**

План

1. Які психологічні особливості управління в системі вищої освіти? Які функції педагогічного управління?
2. Які психолого-педагогічні передумови ефективного управління освітнім процесом у вищій школі?
3. Чому управління має бути спрямоване на стимулювання і мотивацію студентів і викладачів до співпраці та творчого пошуку?
4. Що слугує основою для визначення цілей і завдань освітньої програми підготовки фахівців із певної галузі знань (спеціальності)? Як це відбивається в меті й змісті конкретної навчальної дисципліни?
5. Які вимоги і критерії оцінки навчально-професійних досягнень студентів? Яке має бути співвідношення між теоретичними знаннями і практичним уміннями та навичками?

Література:

1

- 1) Основна і додаткова література до кожної теми представлена в кінці програми.
- 2) Статті у фахових журналах та електронних ресурсах (за вибором студентів)

Семінарське заняття 8. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи

План

- 1) У чому специфіка науково-педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти у порівнянні з педагогічною діяльністю шкільного вчителя?
- 2) Які психологічні умови визначають ефективність діяльності викладача вищої школи? Якими компетентностями повинен володіти викладач?
- 3) Довести, що науково-педагогічна діяльність викладача має творчий характер. Які особливості педагогічної творчості.
- 4) Які існують шляхи підвищення педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти?

Література:

- 1) Основна і додаткова література до кожної теми представлена в кінці програми.
- 2) Статті у фахових журналах та електронних ресурсах (за вибором студентів)

4.2. Матеріали для самоконтролю

Практикум

До кожної теми студенти виконують за навчальним посібником Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти. – К.: Каравела, 2018 такі завдання:

- 1) Розв'язують психолого-педагогічне завдання
- 2) Використовують методики для самопізнання і дослідження студентів
- 3) Виконують вправи психологічного тренінгу
- 4) Відповідають на питання для самоконтролю.

Зміст самостійної роботи студентів до кожної теми має таку структуру:

Варіант 1

1. Опрацювати матеріал теми за 1-2 джерелом основної літератури, зробити короткі письмові нотатки (**2 бали**);
 2. Опрацювати 1-2 першоджерело (стаття) з списку додаткової літератури у вигляді письмового конспекту, тез (**1 бал за кожне першоджерело**);
 3. Письмово коротко розкрити зміст основних понять теми – **1 бал**.
- Максимальна кількість балів за самостійну роботу з однієї теми – **5 балів**

Варіант 2

Підготувати електронну міні-презентацію (PowerPoint) для з теми, яку можна використати, зокрема, на семінарському занятті (лекції) – **5 балів** (відповідність змісту темі – 2 бали; врахування особливостей батьків, аргументованість, ілюстрування прикладами – 2 бали; оформлення – 1 бал).

Карта самостійної роботи

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ			
Психологія вищої школи, її предмет і завдання (12 год.)	Звіт про виконання, Консультація	5 балів	I
Психологічна характеристика студентського віку (12 год.)	Звіт про виконання, Консультація	5 балів	II
Професійне становлення особистості студента (12 год.)	Звіт про виконання, Консультація	5 балів	III
Психологія студентської групи (12 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання	5 балів	I V
Структура і функції педагогічної діяльності викладача вищої школи (10 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання	5 балів	V
Форми і методи організації навчального процесу у вищій школі (10 год.)	Звіт про виконання, Консультація	5 балів	VI
Психолого-педагогічні засади управління освітнім процесом у вищій школі (10 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання	5 балів	VII
Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи (12 год.)	Звіт про виконання, Консультація Модульний контроль	5 балів	XII
Разом: 90 год.	Максимальна кількість балів: 40 балів		

4.3. Індивідуальні завдання

Тестові завдання з навчальної дисципліни

«Педагогіка вищої школи»

1. Сутність поняття «педагогіка вищої школи» означає:

- наука про закономірності навчання, виховання і розвитку студентів, їх професійну і наукову підготовку як фахівців відповідно до вимог стандартів вищої освіти;
- наука про опанування студентами, які мають загальну середню освіту і певний соціальний досвід, спеціальних наук, оволодіння відповідними фаховими знаннями, вміннями та навичками;
- наука про вищий рівень навчання та виховання дорослої людини;
- всі відповіді правильні.

2. Які рівні вищої освіти в Україні (виберіть правильну відповідь):

- початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти; перший (бакалаврський) рівень; другий (магістерський) рівень; третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень; науковий рівень.
- перший (бакалаврський) рівень; другий (магістерський) рівень; третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень; самостійний рівень (дистанційний цикл) вищої освіти; науковий рівень.
- загальноосвітній рівень (підготовчий цикл) вищої освіти; перший (бакалаврський) рівень; другий (магістерський) рівень; третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень; науковий рівень.

3. Які ступені вищої освіти в Україні (виберіть правильну відповідь):

- молодший спеціаліст, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук;

- б) молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук;
- в) бакалавр, магістр, спеціаліст вищої категорії, доктор філософії, доктор наук;
- г) бакалавр, магістр, доцент, професор.

4. Об'єктом наукового дослідження педагогіки вищої школи є (виберіть правильну відповідь):

- а) психологічні особливості осіб, що навчаються в закладах вищої освіти;
- б) методи педагогічного дослідження у вищій школі;
- в) освітній процес у закладах вищої освіти;
- г) вчення про принципи побудови наукової теорії.

5. Який заклад не є вищим закладом освіти в Україні (виберіть правильну відповідь):

- а) університет;
- б) вище професійне училище;
- в) академія;
- г) інститут;
- д) коледж;
- е) професійний ліцей.

6. Навчання у закладах вищої освіти здійснюється за такими формами (виберіть правильну відповідь):

- а) очна (денна, вечірня); заочна (дистанційна);
- б) навчання за кошти державного (місцевого) бюджету; контрактна форма навчання;
- в) традиційна форма навчання; інноваційна форма навчання;
- г) самостійне навчання (екстернат); навчання в закладах вищої освіти.

7. Освітній процес у закладах вищої освіти здійснюється за такими формами (виберіть правильну відповідь):

- а) лекції, семінари, практичні і лабораторні заняття.
- б) навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи.
- в) аудиторна робота; самостійна робота; практично-професійна діяльність.
- г) традиційні форми; кредитно-модульне навчання; інноваційні форми.

8. Основними видами навчальних занять у закладах вищої освіти є:

- а) інтерактивні; навчально-дослідницькі; теоретичні; практичні.
- б) лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; консультація.
- в) індивідуальне заняття, групове заняття, фронтальна робота.
- г) традиційне заняття; інноваційне заняття.

9. В Україні науково-педагогічним працівникам можуть присвоюватися такі вчені звання:

- а) магістр, кандидат наук (доктор філософії), доктор наук;
- б) старший дослідник, доцент, професор;
- в) магістр, доцент, професор;
- г) спеціаліст вищої категорії, доцент, професор.

10. Галузь психологічної науки, яка вивчає закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та закономірності науково-педагогічної діяльності викладача, а також соціально-психологічні особливості педагогічної взаємодії – це:

- а) предмет психології вищої школи;
- б) психологія вищої школи;
- в) гуманізація вищої освіти;
- г) інтеграція наук у вищій школі.

11. Які прояви має професійна спрямованість?

- а) професійна мотивація;
- б) розуміння і прийняття професійних завдань з оцінкою власних ресурсів для їх розв'язання;
- в) планування задовольняти матеріальні й духовні потреби, займаючись працею в галузі своєї професії;
- г) все перелічене вище.

12. Професійна компетентність – це:

- а) психодіагностична і психопрогностична оцінка особистості й організму людини відповідно до вимог її професійної діяльності;
- б) професійна готовність і здатність суб'єкта праці до розв'язання завдань і виконання професійних обов'язків;
- в) усвідомлення фахівцем себе як суб'єкта професійної діяльності;
- г) системний світогляд і модельне професійне мислення.

13. Основні вимоги до педагогічного контролю та оцінки академічних досягнень студентів – це:

- а) об'єктивність;
- б) систематичність;
- в) всебічність;
- г) всі перелічені вище.

1

14. Встановлення відповідності кількісно-якісних характеристик роботи студента щодо певних вимог - це:

- а) модуль;
- б) оцінка;
- в) контроль;
- г) результат.

15. Самостійна група ідей і знань, якими повинні оволодіти студенти - це:

- а) контроль;
- б) модуль;
- в) оцінка;
- г) результат.

16. Розрізняють рівні пізнавальної активності:

- а) відтворююча активність;
- б) інтерпретуюча активність;
- в) творчий рівень активності;
- г) всі перелічені вище.

17. Які психологічні бар'єри можуть стояти на заваді самостійної роботи студентів:

- а) відчуття «запрограмованості»;
- б) навчена безпорадність;
- в) відсутність досвіду самостійності;
- г) всі перелічені вище.

18. Який блок включає в себе навчально-професійна діяльність?

- а) операційно-діловий блок;
- б) блок потреб, мотивів і інтересів;
- в) блок міжособистісного та ділового педагогічного спілкування викладача і студентів;
- г) всі перелічені вище.

19. Яку ціль має педагогічне спілкування викладача зі студентами?

- а) інформаційна;
- б) спонукальна;
- в) соціальна;
- г) всі відповіді правильні.

20. За принципами якої взаємодії будується міжособистісне педагогічне спілкування?

- а) об'єктної;
- б) суб'єктної;
- в) суб'єкт-суб'єктної;
- г) суб'єкт-об'єктної.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Сучасні пріоритети вищої освіти та завдання психологічної науки і практики.
2. Основні напрями реформування вищої освіти і науки в ХХІ столітті.
3. Психологічна характеристика сучасного студентства.
4. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.
5. Психологічні особливості студентської групи та її структура.
6. Характеристика педагогічного спілкування та його особливості у вищій школі.
7. Державна політика в сфері вищої освіти України. Принципи державної політики у галузі вищої освіти.

- 8 Закон України «Про вищу освіту» про рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти.
9. Система вищої освіти в Україні. Управління в сфері вищої освіти.
10. Принципи діяльності і структура закладу вищої освіти.
11. Психолого-педагогічні основи управління освітнім процесом у вищій школі.
12. Сучасні технології навчання у вищій школі.
13. Форми навчання у закладах вищої освіти. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.
14. Методи навчання у вищій педагогічній школі та їх класифікація.
15. Засоби навчання у вищій школі. Традиційні і сучасні інформаційно-комунікативні засоби навчання.
16. Сучасна лекція. Вимоги до неї.
17. Практичні і лабораторні заняття у вищій школі. Вимоги до них.
18. Практична підготовка осіб, які навчаються у закладах вищої освіти. Види і зміст практики студентів.
19. Самостійна навчальна робота студентів. Психолого-педагогічні вимоги до її організації.
20. Сутність та функції педагогічного контролю у вищій школі. Контроль, облік та оцінка успішності студентів. Види і методи контролю.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

5.1. Політика курсу

Відвідування лекційних занять є добровільним, проте враховується при підсумковому контролі шляхом задавання додаткових запитань за відповідним матеріалом.

Відвідування семінарських занять є обов'язковим, їх пропуск автоматично знижує підсумкову оцінку за курсом, оскільки на відповідні семінари аспірант не отримує балів.

Політика академічної доброчесності визначається згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота непогано
66-74	задовільно	D	виконання відповідає
60-65		E	мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна програма (за потребою)

Не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

- Закон** України «Про освіту». – [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
- Закон** України «Про вищу освіту». – [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- Виноградова В.** Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти / В.С. Виноградова, В.І. Юрченко. – К.: Каравела, 2018. – 308 с.
- Галузинський В.М.** Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні: Навч. посіб. для викладачів та аспірантів вузів / В.М. Галузинський, М.Б. Євтух. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – 168 с.
- Дьяченко М.И.** Психология высшей школы: Учеб. пос. / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. – Мн.: Харвест, 2006. – 416 с.
- Лефрансуа Ги** Прикладная педагогическая психология / Ги Лефрансуа. – СПб.: прайм-Евроснак, 2013. – 416 с.
- Мороз О.Г.** Педагогіка і психологія вищої школи / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. – К.: НПУ, 2003. – 267 с.
- Педагогіка** и психология высшей школы: Учеб. пос. / Отв. ред. М.В. Буланова-Топоркова. – 3-е изд., перераб. и доп. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2006. – 512 с.
- Подоляк Л.Г.** Психологія вищої школи: Підручник / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – 3-є вид., випр. і доп. – К.: Каравела, 2011. – 360 с.
- Подоляк Л.Г.** Психологія вищої школи. Практикум: Навч. посіб. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.
- Подоляк Л.Г.** Психологія вищої школи: Навч. посіб. для магістрантів і аспірантів / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.
- Приходько Ю.О.** Психологічний словник-довідник: Навч. посіб. / Ю.О. Приходько, В.І. Юрченко. – 3-є вид., випр. і доп. – К.: Каравела, 2016. – 320 с.
- Психологія** вищої школи : Підруч. для студентів ВНЗ / За ред. О.І. Власової. – К.: Київський університет, 2015. – 405 с.
- Руснак І.С.** Педагогіка і психологія вищої школи: навчально-методичний посібник / І.С. Руснак, М.Г. Іванчук. – 2-ге вид., доп. – Чернівці : Букрек, 2009. – 176 с.
- Смирнов С.Д.** Педагогіка и психология высшего образования: от деятельности к личности: Учеб. пос. / С.Д. Смирнов. – М.: Академия, 2005. – 400 с.
- Юрченко В.І.** Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.І. Юрченко, В.В. Кудіна. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.

Додаткові

Додаткова література з теми 1:

- Велика** Хартія університетів. – [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.magna-charta.org/resources/files/the-magna-charta/ukrainian>
- Рекомендація** 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя» від 18 грудня 2006 року. – [Електронний ресурс]. – URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_975
- Бех І.Д.** Принципи сучасної освіти / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – № 4. – С. 5-27.
- Драгомирова І.** Концептуальні аспекти формування сучасного спеціаліста / І. Драгомирова //

Вища школа. – 2002. – №2-3. – С. 49-52.

1

Корнєєва Л. Якість освітніх послуг з позицій міжнародних стандартів / Л. Корнєєва // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9. – №1. – С. 87.

Красновський В.М. Психологічна освіта: вимоги часу і шляхи освоєння / В.М. Красновський // Практична психологія і соціальна робота. – 2011, №12. – С. 18-22.

Крисоватий А. Сутність паритетної освітньої діяльності / А. Крисоватий // Психологія і суспільство. – 2016, №3. – С. 61-67.

Локшина О.І. Становлення «компетентнісної ідеї» в європейській освіті / О.І. Локшина // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України: матер. методологічного семінару. – К.: Пед. думка, 2009. – С. 19–33.

Нестеренко Г. Можливості самореалізації в контексті синергетичної моделі вищої освіти / Г. Нестеренко // Вища освіта України. – 2004. – №1. – С.20-25.

Подоляк Л.Г. Психологічна підготовка майбутнього викладача як передумова гуманізації і демократизації вищої освіти / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко // Освіта і управління. – 2006. – Т.9. – № 3-4. – С. 99-107.

Татенко В.О. Суб'єктна парадигма у психології освіти / В.О. Татенко // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2004. – №2. – С.11-23.

Удовенко М.В. Психологізація як передумова побудови сучасного освітнього середовища / М.В. Удовенко // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. – № 3. – С. 123-128.

Шейко С. Національні та загальнолюдські засади реформування сучасної вищої освіти в Україні / С. Шейко // Вища освіта України. – 2005. – №3. – С. 32-39.

Шубін О. Сучасний ВНЗ: відповідність вимогам постіндустріального суспільства / О. Шубін // Вища школа. – 2007. – №1. – С. 3 – 10.

Додаткова література з теми 2:

Балабанова Л.М. Психолого-педагогічні проблеми студентського віку / Л.М. Балабанова // Психологія: Зб. наук. праць. – К.: НПУ, 1999. – Вип. 4(7). – С. 169-170.

Бондаренко О.Ф. Психологічні особливості сучасної студентської молоді та проблеми підготовки психолога-практика / О.Ф. Бондаренко // Практична психологія і соціальна робота. – 2003. – №4. – С. 8-11.

Боришевський М.Й. Проблема самоактивності особистості: сутність, сучасний стан, перспективи дослідження / М.Й. Боришевський // Інституту психології ім. Г.С. Костюка – 60 років: Наук. записки Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка. – К.: Міленіум, 2006. – Вип. 25. – С.106-118.

Деміда К. Особистісні риси, що впливають на ефективність процесу адаптації (за оцінками студентів та викладачів) / К. Деміда // Практична психологія та соціальна робота. – 2013, №7. – С. 43-50.

Драчук А. Соціально-психологічний портрет студентів за роки становлення України як самостійної держави / А. Драчук // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2005. – №4. – С. 84-86.

Жигайло Н. Психологічні проблеми адаптації студентів-першокурсників і шляхи їх вирішення / Н. Жигайло // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. – №4. – С. 107-112.

Кадишева Л.Б. Особливості прояву почуття особистої гідності у студентів-психологів / Л.Б. Кадишева // Практична психологія та соціальна робота. – 2014, №8.–С.36-40.

Карпенко В. Сучасний стан психічного здоров'я студентської молоді: емоційна, міжособистісна та рольова сфери / В. Карпенко, М. Миколайчук та ін. // Практична психологія та соціальна робота. – 2012, №11.– С. 2-8.

Наумчик Н.В. Інтимно-особистісне спілкування у просторі буття сучасного студента / Н.В. Наумчик, Р.О. Бібіков, М.О. Козел // Практична психологія і соціальна робота. – 2010, №9 – С.6-10.

Кіпень В. Українське студентство: на що орієнтуємося і що цінуємо? / В. Кіпень // Управління освітою. – 2001. – № 22. – С. 3-5.

Котеленець В.М. Соціально-психологічні проблеми адаптації студентів перших курсів до навчання в коледжі / В.М. Котеленець // Практична психологія та соціальна робота. – 2014, №2. – С.53-56.

Панченко В.М. Аналіз феномену життєвої перспективи особистості в період навчання у ВНЗ / В.М. Панченко // Практична психологія та соціальна робота. – 2014, №1. – С.51-55.

Подлесна Г. Психологічні чинники адаптації студентів до навчання у ВНЗ / Г. Подлесна // Психологія і суспільство. – 2012, №3. – С. 119-122.

Поліщук В.М. Криза входження в дорослість як перехідний період від юнацького віку до вступу у дорослість / В.М. Поліщук // Практична психологія та соціальна робота. – 2012, №9. – С. 1-6.

Попелюшко Р.П. Аналіз вивчення проблеми формування самооцінки у студентської молоді / Р.П. Попелюшко // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №7. – С. 72-75.

Перепечена Н.М. Психологічна характеристика адаптації першокурсників до навчання у ВНЗ / Н.М. Перепечена // Практична психологія та соціальна робота. – 2012, №8. – С.61-65.

Скрипник В. Особливості перебігу та самосприйняття соціально-психологічної адаптації студентів-першокурсників / В. Скрипник // Психологія і суспільство. – 2005. – №2. – С. 87-93.

Фальова О.Є. Особливості особистості студентів ВНЗ: динаміка від курсу до курсу та зв'язок із спеціальністю (на допомогу практичному психологу) / О.Є. Фальова, Є.В. Заїка // Практична психологія та соціальна робота. – 2011, №6. – С. 69-75.

Юрченко В.І. «Я-концепція» як показник особистісного зростання майбутнього вчителя / В.І. Юрченко // Психологія: Зб. наук. праць. – К.: НПУ, 1999. – Вип. 4. – С. 31-35.

Додаткова література з теми 3:

Бадалова М.В. Ментальний опыт психологов: к постановке проблемы профессионального интеллекта / М.В. Бадалова // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №11. – С.18-23.

Базика Л.Є. Стан прокрастинації як чинник, який пригнічує формування успішної особистості студента: результати дослідження / Л.Є. Базика // Практична психологія та соціальна робота. – 2014, №5. – С.23-30.

Боришевський М.Й. Проблема самоактивності особистості: сутність, сучасний стан, перспективи дослідження / М.Й. Боришевський // Інституту психології ім. Г.С. Костюка – 60 років: Наук. записки Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка. – К.: Міленіум, 2006. – Вип. 25. – С. 106-118.

Варнавських К.М. Проблема професійного самовизначення молоді на сучасному етапі ринкових перетворень / К.М. Варнавських // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. – № 4. – С. 109-115.

Виноградова В.Є. Розвиток особистості студента як суб'єкта спілкування / В.Є. Виноградова // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. – 2010. – № 7. – С. 337-342. – [Електронний ресурс]. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apnvlop_2010_7_46.

Дідик Н.М. Результати емпіричного дослідження професійно значущих характеристик особистісної зрілості майбутніх психологів / Н.М. Дідик // Практична психологія та соціальна робота. – 2014, №4. – С. 11-18.

Дідора М.І. Розвиток впевненості у студентів / М.І. Дідора., В.В. Яцула // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №11. – С. 30-35.

Кокун О.М. Життєве та професійне самоздійснення як предмет дослідження сучасної психології / О.М. Кокун // Практична психологія та соціальна робота. – 2013, №9. – С.1-5.

Масанов А. Психологічні бар'єри у професійному самовизначенні особистості / А. Масанов // Психологія і суспільство. – 2014, №2. – С. 73-89.

Мусіна В.П. Вивчення структури професійної активності молоді / В.П. Мусіна // Практична психологія та соціальна робота. – 2014. – №4. – С. 19-26.

Носков В.И. Студент гуманитарного вуза: проблема личностной самоактуализации / В.И. Носков // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – №2. – С. 42-44.

Пейчева О. Емпіричне дослідження соціально-психологічної компетентності студентів /

О. Пейчева // Соціальна психологія. – 2005₁ – № 6. – С. 68 – 73.

Пилипенко Н.М. Вплив кризи професійного становлення на саморозвиток особистості / Н.М. Пилипенко // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – № 2. – С. 116-126.

Побірченко Н.С. Розвиток творчої індивідуальності студентів у процесі підготовки до педагогічної діяльності / Н.С. Побірченко // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. – № 4. – С. 81-88.

Погоріла І.О. Емоційна культура особистості студента як фактор соціалізації і професійного становлення майбутнього фахівця / І.О. Погоріла, О.В. Романенко // Безпека життєдіяльності: Всеукраїнський науково-популярний журнал. – 2006. – №2. – С. 44-45.

Попелюшко Р.П. Програма корекції відхилень у розвитку самооцінки студентської молоді / Р.П. Попелюшко // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 8. – С. 55-65.

Поторій Я.І. Особливості ціннісно-мотиваційної сфери студента / Я.І. Поторій // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – №2. – С. 36-39.

Соловієнко В.О. Психологічна концепція підготовки конкурентоспроможного фахівця / В.О. Соловієнко // Професійна підготовка практичного психолога. Зб.наук.праць НПУ імені М.П. Драгоманова. – Вип. 17. – К.: НПУ, 2002. – С.235-238.

Царьов Ю. Професійні очікування майбутніх фахівців на етапі первинної професіоналізації / Ю. Царьов, А. Фрадинська // Психологія і суспільство. – 2011, №1. – С.138-144.

Шандрук С. Теоретична модель розвитку професійних творчих здібностей особистості практичного психолога / С. Шандрук // Психологія і суспільство. – 2015, №4. – С.107-121.

Фурман А.А. Ціннісно-орієнтаційний портрет фахівця-психолога: від моделі до індивідуальних інваріантів / А.А. Фурман // Психологія і суспільство. – 2012, №1. – С.118-126.

Юрченко В.І. Підготовка вчителя національної школи: етнопсихологічний і соціальний ракурс / В.І. Юрченко // Освіта і управління. – 2004. – Т.7. – №2. – С.103-113.

Яремчук С.В. Професійно-психологічна спрямованість особистості майбутнього вчителя / С.В. Яремчук // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2001. – №1. – С. 89-96.

Додаткова література з теми 4:

Винославська В. Психологічні особливості студентської групи / В. Винославська // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 7. – С. 65-70.

Власенко Л.В. Розвиток комунікативної компетентності в контексті програми психологічного супроводу академічних груп ВНЗ / Л.В. Власенко // Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – Т. VII. – Вип. 1. – К., 2005. – С. 34-39.

Жалдак Л. Управління гуртуванням студентської групи / Л. Жалдак // Освіта і управління. – 1999. – №3. – С. 99-102.

Земба А.Б. Проблема ефективного управління студентською групою: тренінг розвитку лідерських якостей студентів / А.Б. Земба // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – №3. – С. 42-48.

Лузан П.Г. Студентська група: Про оптимізацію міжособистісних взаємин у ній / П.Г. Лузан, Л.М. Жалдак // Педагогіка толерантності. – 1999. – №2. – С. 53-56.

Михайлишин У.Б. Психологія функціонування цінностей у студентських групах: монографія / У.Б. Михайлишин. – Сєверодонецьк: СЛУ ім. Володимира Даля, 2016. – 387 с.

Попович І.С. Проблема лідерства в студентській групі / І.С. Попович // Педагогічні науки: Зб. наук. праць. – Вип. XXII. – Херсон. – 2000. – С. 148–153.

Соціально-психологічний рівень розвитку групи: (Тест) // Персонал / МАУП. – К.: Експрес-Поліграф. – 2003. – №8. – С. 70-73.

Тівєріадська Л.В. Студентська група як елемент педагогічної системи та виховного процесу у ВНЗ / Л.В. Тівєріадська // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – Д.: ПДАБА, 2013. – № 6. – С. 46 – 51.

Додаткова література з теми 5:

Аврамчук Л.А. Формування активної пізнавальної діяльності студентів / Л.А. Аврамчук //

Педагогіка і психологія. – 1997. – №3. – С. 122-125.

Барашева Д. Заповнення простору «психосоціального мораторію» у процесі навчання студентів / Д. Барашева // Соціальна психологія: Український науковий журнал. – 2006. – №3. – С. 162-172.

Білецька С.Л. Мотивація навчання як важливий фактор пізнавальної активності студентів / С.Л. Білецька // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2004. – Вип. 2. – С. 310-315.

Заика Е.В. Психологические вопросы организации самостоятельной работы студентов / Е.В. Заика // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – №5. – С. 3-19; №6. – С. 21-32.

Зарубінська І.Б. Синдром набутої беспорядності та його профілактика в студентів у процесі викладання іноземної мови / І.Б. Зарубінська // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – № 2. – С. 42-48.

Зубалій Н.П. Психологічний аналіз структури позитивного ставлення до учіння студентів / Н.П. Зубалій // Наук. записки: Зб. наук. Праць. – К.: НПУ, 2001. – Вип. 40. – С. 221-223.

Лушин П.В. Самостоятельная работа студентов, или так близка европейская перспектива: «Голографические тесты» для проблематизации / П.В. Лушин // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №2. – С. 19-23.

Подтикан І.В. Особливості формування мотиваційної сфери студента // Практична психологія та соціальна робота / І.В. Подтикан. – 2006. – №9. – С. 29-36; №10. – С. 41-44.

Резнік Т.І. Психологічний зміст труднощів у навчанні студентів-першокурсників / Т.І. Резнік // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – №1. – С. 1-3.

Сняданко І.І. Діагностика рівня навчальної самоефективності студентів / І.І. Сняданко // Практична психологія і соціальна робота. – 2014, №1. – С.45-51.

Соболевська О. Соціологічний вимір осмислення самостійної роботи студентів / О. Соболевська // Психологія і суспільство. – 2012, №4. – С.88-93.

Шрагина Л.И. Повышение эффективности усвоения научных понятий при изучении психологии / Л.И. Шрагина // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – №1. – С. 21-22.

Додаткова література з теми 6:

Бех І.Д. Справедливість-несправедливість у міжособистісних взаєминах / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2006. – № 1. – С. 5-14.

Бурдейна Л. Діалогічне спілкування як необхідна умова формування моральної культури студентської молоді / Л. Бурдейна // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. – №4. – С. 38-46.

Виноградова В. Особливості розвитку комунікативних якостей майбутніх державних службовців / В.Є. Виноградова // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2012. - № 6 (Ч. 1). – С. 20-24.

Виноградова В.Є. Запобігання конфліктній поведінці в процесі формування компетентності саморозвитку у студента вищої школи / В.Є. Виноградова, В.Р. Міляєва // Наукові студії із соціальної та політичної психології. – 2011. – Вип. 28. – С. 18-25. – [Електронний ресурс]. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nsspp_2011_28_5

Гапоненко Л.О. Підготовка до рефлексивного спілкування у професійній взаємодії майбутніх практичних психологів / Л.О. Гапоненко // Практична психологія і соціальна робота. – 2013. – №8. – С. 13-17.

Горбунова В.В. Психологічні особливості студентсько-викладацьких взаємин: аналіз психологічного контракту / В.В. Горбунова // Практична психологія і соціальна робота. – 2012, №5. – С.76.

Долинська Л.В. Діалогічна взаємодія викладача і студента як умова особистісно-професійного зростання майбутнього вчителя / Л.В. Долинська // Психологія: Зб. наук. праць. – Вип.2. – К.: НПУ, 1998. – С. 93-97.

Долинська Л.В. Стилі педагогічного спілкування та можливості його формування в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя / Л.В. Долинська // Психологія: Зб. наук. праць. – К.: НПУ, 1999. – Вип. 1 (4). – С. 64-69.

Загітова К.І. Психологічні умови конструктивного вирішення конфліктів у професійних

ситуаціях / К.І. Загітова // Проблеми вищої педагогічної освіти у світлі рішень II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2002. – Ч.2. – С. 46-49.

Калаур С.М. Попередження та розв'язання конфліктів в освітньому середовищі вищих навчальних закладів / С.М. Калаур // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту. Серія: 126 Педагогіка. – 2010. – № 3. – С. 126-130.

Корніяка О.М. Педагогічна діяльність і культура педагогічного спілкування / О.М. Корніяка // Практична психологія і соціальна робота. – 2003. – №1. – С. 38-43.

Підбуцька Н.В. Особливості конфліктів у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів / Н.В. Підбуцька // Науковий вісник МДУ імені В.О. Сухомлинського. – Випуск 1.31. Педагогічні науки. – С. 143-150.

Радчук Г.К. Психолого-педагогічні засади впровадження освітнього діалогу як інноваційної форми навчання студентів (на прикладі курсу «Сімейне виховання») / Г.К. Радчук // Практична психологія і соціальна робота. – Початок – 2011, №12. – С.5-17. (закінчення). – 2012, №1 – С. 1-4.

Середницька І. Стресостійкість як спосіб попередження конфліктів у студентської молоді / І. Середницька // Педагогічна думка. – 2005. – №4. – С. 20-24.

Сидоренко О.Л. Про способи підвищення ефективності взаємодії викладача зі студентами / О.Л. Сидоренко // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2002. – № 1-2. – С. 83-88.

Соколова І.М. Рівень конфліктності та ступінь емоційного напруження у студентів молодших курсів / І.М. Соколова // Вісник ХДПУ імені Г. Сковороди. – Харків, 2001. – Вип. 5: Психологія. – С. 170-174.

Юрченко В.І. Вплив взаємин між студентами і викладачами на «Я – концепцію» майбутнього вчителя / В.І. Юрченко // Освіта і управління. – 1997. – №1. – С. 119-123.

Юрченко В.І. Оцінні ставлення в педагогічній взаємодії / В.І. Юрченко // Освіта і управління. – 1998. – № 4. – С. 91-98.

Додаткова література з теми 7:

Гера Т. Психологічний супровід навчального курсу в освітньому процесі ВНЗ / Т. Гера // Психологія і суспільство. – 2015, №2. – С.137-148.

Гладкова В.М. Психолого-акмеологічне проектування особистісно-професійного розвитку фахівця / В.М. Гладкова // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2005. – №5. – С. 154-160.

Єременко О.В. Провідні фактори активізації навчальної діяльності магістрантів / О.В. Єременко // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2005. – №6. – С. 17-23.

Лузік Е.В. Креативність як критерій якості в системі підготовки фахівців профільних ВНЗ України / Е.В. Лузік // Вища освіта України. – 2006. – №3. – С. 76-82.

Мельник О.М. Керівництво педагогічною практикою: діагностика і психологічна підтримка студентів / О.М. Мельник, В.І. Юрченко // Освіта і управління. – 2000 (2001). – Т.4, №1-2. – С. 106-114.

Скляр П. Психологічні аспекти якісної підготовки фахівця / П. Скляр // Соціальна психологія. – 2006. – № 3. – С. 152-161.

Чобітько М.Г. Особистісно-орієнтоване професійне навчання: зміст і структура / М.Г. Чобітько // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – № 3. – С. 48-56.

Додаткова література з теми 8:

Стойка О. Зміни напрямків діяльності та структури американської вищої школи [Електронний ресурс] / О. Стойка // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. - 2016. - Вип. 2. - С. 253-256. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2016_2_69

Коваленко О. Правові основи та реалізація закону України "Про вищу освіту" у вітчизняних університетах. - // Вища освіта України. - 2016. - № 4. ...С. 21- 26.

Козлакова Г. Регіональний університет як науково-освітнє середовище для підготовки лідерів вищої школи [Електронний ресурс] / Г. Козлакова // Вища освіта України. - 2016. - № 4. - С. 64-69.

Корнієнко В. Дидактичні особливості організації навчального процесу у вищій школі США / В. Корнієнко // Молодь і ринок. 2011. – №4 (75). – С. 125-127.

Регейло І. Стенфордська вища школа освіти: підготовка нового покоління фахівців ступеня PhD [Електронний ресурс] / І. Регейло, Н. Базелюк // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. - 2016. - Вип. 3-4. - С. 90- 98. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2016_3-4_19

Сафонова Н. М. Місія вищої школи України у сучасному контексті [Електронний ресурс] / Н. М. Сафонова // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. - 2017. - № 1. - С. 100-104. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSunU_2017_1_17

Сокурянська Л. Г. Реформування вітчизняної вищої школи в оцінках учасників освітнього процесу [Електронний ресурс] / Л. Г. Сокурянська // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. - 2016. - Вип. 36. - С. 108-113. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhISD_2016_36_19

Шевченко С. В. Інноваційний науково-освітній простір вищої школи як умова інтелектуального розвитку студентів [Електронний ресурс] / С. В. Шевченко, Л. М. Михайленко, Л. П. Добровольська, Т. А. Каткова // Вісник Одеського національного університету. Серія : Психологія. - 2016. - Т. 21, Вип. 4. - С. 212-221. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_psi_2016_21_4_26

Додаткова література з теми 9:

Бенера В. Є. Концептуальні засади теорії і практики самостійної роботи студентів в історії вищої школи України [Електронний ресурс] / В. Є. Бенера // Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія : Педагогіка. - 2016. - Вип. 6. - С. 3-16. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkogpth_2016_6_3

Березівська Т.С. Педагогічні умови ефективності семінарських занять (у вузі) / Вісник ЧДУ. С. Пед. науки. - Ч., 2002. - Вип. 41. - С.9-14.

Біляєва О. М. Сучасна академічна лекція [Електронний ресурс] / О. М. Біляєва// Світ медицини та біології. - 2015. - № 4(53). - С. 143-146. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2015_4\(53\)__39](http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2015_4(53)__39)

Виговська С. В. Застосування методу проблемної лекції з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів [Електронний ресурс] / С. В. Виговська, О. Р. Журба // Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. - 2015. - Вип. 67. - С. 311-315. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2015_67_58

Волошина О. Використання конспектів-схем для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів на лекціях [Електронний ресурс] / О. Волошина // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. - 2016. - Вип. 9(3). - С. 86-89. -Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nz_pmfm_2016_9\(3\)__25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nz_pmfm_2016_9(3)__25)

Джевага Г. В. Створення відео-лекції для дистанційного навчання [Електронний ресурс] / Г. В. Джевага // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. - 2016. - Вип. 137. - С. 19-23. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2016_137_7

Кіщенко Ю. В. Становлення лекційного методу в англійській системі підготовки педагогічних кадрів[Електронний ресурс] / Ю. В. Кіщенко // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Філологічні науки. - 2016. - Кн. 2. - С. 134-137. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2016_2_28

Король М.Д. Лекція та її роль у навчальному процесі [Електронний ресурс] /М.Д. Король // Dental science and practice. - 2015. - № 3-4. - С. 29-32. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dscpr_2015_3-4_9

Лопачька Н. Переваги лекції як форми навчального процесу у вищих навчальних закладах (з досвіду викладання історичних дисциплін) [Електронний ресурс] / Н. Лопачька // Проблеми

дидактики історії. - 2016. - Вип. 7. - С. 113-119. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prdist_2016_7_10

Петренко С. В. Активні форми навчання у вищій школі: актуалізація інноваційного досвіду США [Електронний ресурс] / С. В. Петренко // Інноватика у вихованні. - 2017. - Вип. 5. - С. 161-171. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2017_5_19

Петренко С. В. Активні форми навчання у вищій школі: актуалізація інноваційного досвіду США [Електронний ресурс] / С. В. Петренко // Інноватика у вихованні. - 2017. - Вип. 5. - С. 161-171. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2017_5_19

Пригодій М. А. Теоретичні основи лекційно-практичної системи підготовки майбутніх викладачів [Електронний ресурс] / М. А. Пригодій // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Педагогіка, психологія, філософія. - 2016. - Вип. 253. - С. 237-243. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_ped_2016_253_41

Птушка А. С. Основні правила конспектування лекцій у вузах [Електронний ресурс] / А. С. Птушка // Наукові записки кафедри педагогіки. - 2015. - Вип. 38. - С. 205-209. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzkr_2015_38_27

Радченко М. І. Засоби активізації пізнавальної діяльності студентів на лекціях [Електронний ресурс] / М. І. Радченко, М. О. Голубева, Х. Ш. Бахтіярова // Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. - 2015. - Т. 175. - С. 29-32. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMApp_2015_175_5

Стрельніков В. Ю. Удосконалення форм навчання у сучасній вищій школі: верифікація ідей Михайла Остроградського [Електронний ресурс] / В. Ю. Стрельніков // Імідж сучасного педагога. - 2016. - № 6. - С. 12-16.

Стрюк Л. Б. Роль засобів візуалізації у самостійній роботі студента-філолога. / Л.Стрюк // Вища освіта України. - 2017. - № 1. - С. 85-91.

Турчак А. Окремі аспекти викладання лекційних курсів фахових дисциплін у вищій школі [Електронний ресурс] / А. Турчак, Н. Токар // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. - 2016. - Вип. 9(3). - С. 117-120. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nz_pmfm_2016_9\(3\)_32](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nz_pmfm_2016_9(3)_32)

Харицька С. В. Сучасна інтерактивна лекція з методики викладання іноземних мов і культур [Електронний ресурс] / С. В. Харицька, С. І. Шевченко // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. - 2015. - Вип. 56. - С. 315-317. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_56_114

Швардак М. В. Академічна лекція у системі професійної підготовки сучасного фахівця [Електронний ресурс] / М. В. Швардак // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія : Педагогіка та психологія. - 2016. - Вип. 2. - С. 119-122. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdupp_2016_2_31

Додаткова література з теми 10:

Білецька С.Л. Мотивація навчання як важливий фактор пізнавальної активності студентів / С.Л. Білецька // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2004. – Вип. 2. – С. 310-315.

Демченко Н.М., Мішук К.О., Золотарьова Р.Л. Методи навчання у вищій школі // ВІСНИК ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія». - <https://cyberleninka.ru/article/n/metodi-navchannya-u-vischiy-shkoli.pdf>

Іванова Г. І. Тайм-менеджмент як педагогічна технологія формування культури розумової праці студентів. / Г. Іванова // Вища освіта України. - 2017. - № 1. - С. 282-292.

Каук В. Хмарні технології у підтримці самостійної роботи студентів [Електронний ресурс] / В. Каук, В. Гребенюк // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. - 2016. - № 853. - С. 11-17. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPIVNZ_2016_853_4

Кириченко В. І. Сучасна освітня концепція і досконалість інформаційно-дидактичної системи навчальних фундаментальних дисциплін вищої школи [Електронний ресурс] / В. І. Кириченко, В. П. Нездоровін // Вісник Прикарпатського національного університету імені

Василя Стефаніка. Серія : Хімія. - 2016. - Вип. 20. - С. 125-132. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpnu_chem_2016_20_16

Любарець, В. Створення електронної освітньої платформи ACCENT – шлях до якості освіти [Текст] / В. Любарець // Вища освіта України. – 2016. – № 3. – С. 58-63.

Мирончук Н. М. Контекстна підготовка майбутніх викладачів вищої школи до самоорганізації у професійній діяльності на засадах проблемно-ситуаційного підходу [Електронний ресурс] / Н. М. Мирончук // Професійна освіта: проблеми і перспективи. - 2016. - Вип. 11. - С. 15-20. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Profos_2016_11_5

Новаченко Т. В. Використання активних та інтерактивних форм і методів навчання у вищій школі / Т. В. Новаченко // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – Вип. 6 : збірник наукових праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – С. 227-234.

Огороднійчук І. А. Значення та роль активних методів навчання на практичних заняттях у вищій школі [Електронний ресурс] / І. А. Огороднійчук // ScienceRise. Pedagogical Education. - 2016. - № 8(4). - С. 35-38. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/texcped_2016_8\(4\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/texcped_2016_8(4)_7)

Рябих Л. М. Принципи організації навчального матеріалу в американській академічній лекції [Електронний ресурс] / Л. М. Рябих // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. - 2015. - № 1155, вип. 80. - С. 205-210. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPG_2015_1155_80_38

Савченко Л. О. Використання веб-квест технологій у вищій школі при підготовці майбутніх фахівців [Електронний ресурс] / Л. О. Савченко // Педагогіка вищої та середньої школи. - 2017. - Вип. 1. - С. 67-74. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PVSSh_2017_1_10

Тополя Л. В. Активні форми навчання у вищій школі / Л. В. Тополя // Дидактика математики: пробл. і дослідж. : зб. наук. пр. – 2006. – Вип. 26. – С. 65-69.

Шумський, О. Л. Веб-квест проект як засіб активізації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі навчання іноземної мови [Текст] / О. Л. Шумський // Іноземні мови. – 2016. – № 2. – С. 21-26.

Шуфнарович М. А. Перспективи використання сучасних інформаційних технологій у самостійній роботі студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / М. А. Шуфнарович // Науковий вісник НЛТУ України. - 2017. - Вип. 27.1. - С. 222-225. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvntu_2017_27__

Додаткова література з теми 11:

Базиліак Н. Моніторинг як педагогічна технологія покращення освіти у вищій школі [Електронний ресурс] / Н. Базиліак // Молодь і ринок. - 2015. - № 2. - С. 122-125. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2015_2_27

Байназарова О. О. Моніторинг та оцінювання якості освіти : метод. посіб. / Байназарова О. О., Ракчєєва В. В. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2009. – 58 с. – Режим доступу : <http://bibl.com.ua/geografiya/13697/index.html>

Білокопитов В. І. Інтернаціоналізація вищої освіти та забезпечення її якості як пріоритетні завдання сучасного етапу розвитку Болонського процесу / Білокопитов В. І. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/2009_1n/157.pdf

Зенченко Т. Ф. Методичні засади управління системою якості освіти у вищій школі [Електронний ресурс] / Т. Ф. Зенченко // Професійна освіта: методологія, теорія та технології . - 2016. - Вип. 4. - С. 47-57. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/profe_2016_4_6

Свіжевська С. А. Експертиза якості освіти: Європейський підхід до оптимізації критеріїв акредитації у ВНЗ України Електронний ресурс+ / С. А. Свіжевська. – Режим доступу : http://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/science_met_dep/statti_akspt_yakosti.php

Сікорський П. Зовнішні чинники і їх вплив на якість вищої освіти в Україні. // Вища освіта України. - 2016. - № 4. - С. 51-57.

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої

Додаткова література з теми 12:

Левківський Б. Підвищення педмайстерності викладачів ВНЗ / Б. Левківський // Вища школа. – 2005. – №3. – С. 57-59.

Мороз О.Г. Підготовка майбутнього викладача вищої школи: психолого-педагогічний ракурс / О.Г. Мороз, В.І. Юрченко // Наукові записки: Зб. наук. стат. НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К.: НПУ, 2001. – Вип. 41. – С. 156-159.

Подоляк Л.Г. Психологічна підготовка майбутнього викладача як передумова гуманізації і демократизації вищої освіти / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко // Освіта і управління. – 2006, т. 9. – № 3-4. – С. 99-107.

Соловієнко В.О. Психологічна концепція підготовки конкурентоспроможного фахівця / В.О. Соловієнко // Професійна підготовка практичного психолога. Зб.наук.праць НПУ імені М.П. Драгоманова. – Вип. 17. – К.: НПУ, 2002. – С.235-238.

Степанишин Б.І. Особа викладача інституту та шляхи її формування / Б.І. Степанишин // Рідна школа. – 1992. – № 2. – С. 60-67.

Юрченко В.І. Позитивна «Я-концепція» вчителя як передумова запобігання професійного вигорання / В.І. Юрченко // Рідна мова: Квартальник Українського вчительського товариства у Польщі. – Варшава: Ridna Mowa, 2011. – №16. – С. 30-35.

11. Інформаційні ресурси

- 1) Платформа дистанційного навчання: «Педагогіка та психологія вищої школи» (доц. В.І.Юрченко). - <https://tnuai51.moodlecloud.com/>
- 2) Сайт «Вісник психології і педагогіки»: <http://www.psyh.kiev.ua>
- 3) Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. – К.: Філ-студія, 2006. -
http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/7258/7/L_Podoljak_V_Yurchenko_FS_2006_NPU.pdf
- 4) Дуткевич Т.В., Максимчук Н.П. Психологія вищої школи (курс лекцій): Навчальний посібник. — Кам'янець-Подільський, 2010. -
http://kaf-psykholohii.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/89/2017/10/Dutkevich_Maksymchuk_Psykholohiia-vyshchoi-shkoly.pdf